

IZVJEŠTAJ O RADU ZELENE AKCIJE U 2022. GODINI

Zagovaranje i analize javnih okolišnih politika

U siječnju 2022. smo sudjelovali u javnom savjetovanju o Studiji utjecaja na okoliš izgradnje termoelektrane (TE) na ugljen Ugljevik 3 u Bosni i Hercegovini, koje se održalo u Hrvatskoj zbog prekograničnog utjecaja. Primjedbe smo poslali Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja. Kolege iz Centra za životnu sredinu iz Banja Luke informirali su nas kako je njihovo Ministarstvo izdalo Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš samo 3 dana nakon završetka javnog savjetovanja u Hrvatskoj, što je otvorilo sumnju da nisu pričekali komentare Republike Hrvatske, što su prema propisima dužni napraviti te ih obraditi. Zbog toga smo prema Zakonu o pravu na pristup informacijama (ZPPI) zatražili od našeg Ministarstva informaciju da li je poslalo očitovanje o planiranom zahvatu Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske. Dobili smo negativan odgovor, a Centar za životnu sredinu iz Banja Luke je podigao tužbu protiv njihovog Ministarstva zbog izdavanja okolišne dozvole za TE Ugljevik 3, jer proces javnog savjetovanja nije završen.

Predstavnik Zelene akcije sudjelovao je na dva sastanka radne skupine Zelena Hrvatska za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske Unije 2021. - 2027. sastanci su bili usmjereni na komentare Europske komisije na nacрте prijedloga koje je Hrvatska poslala. U ovoj fazi dokumentacija se finalizira, a sadržaj se korigira uglavnom temeljem komentara Europske komisije.

Zelena akcija ima člana i zamjenicu člana u Partnerskom vijeću Grada Zagreba za pripremu, izradu, praćenje provedbe i vrednovanje Plana razvoja Grada Zagreba za razdoblje 2021. – 2027. U ovom razdoblju održane su dvije sjednice, a predstavnik Zelene akcije poslao je detaljne komentare na 3 dokumenta.

Dio smo projekta METAR do bolje klime, tematske mreže čiji je nositelj udruga DOOR. Zelena akcija je u okviru projekta početkom veljače organizirala javno savjetovanje o dvije smjernice o obnovljivim izvorima energije - Smjernicama za energetsку tranziciju i porast korištenja sunčeve energije u lokalnim zajednicama te Smjernicama za građane s ciljem povećanja udjela obnovljivih izvora energije u kućanstvima. Autori ovih dokumenata su stručnjaci s Fakulteta elektrotehnike i računarstva, a Zelena akcija je organizirala javno savjetovanje u trajanju od 30 dana. Smjernice smo javno objavili, poslali ih i medijima te direktno e-mailom pozvali sve županije, 60 najvećih gradova te preko 20 ostalih institucija da upišu komentare na sadržaj smjernica. Povrh toga, organizirali smo i javno izlaganje putem aplikacije zoom, na kojem je sudjelovalo 40-ak ljudi. Osim navedenog, sudjelovali smo u redovnim projektnim sastancima.

Više informacija <https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/iskoristimo-suncevu-energiju-ukljucite-se-u-javno-savjetovanje>

Video predstavljanja smjernica <https://www.youtube.com/watch?v=F6EcPZ6W1eA>

U sklopu projekta „Green Recovery“ kojeg financira fondacija MAVIA nastavili smo pratiti implementaciju Nacionalnog plana za oporavak i otpornost (NPOO), s naglaskom na učinke na bioraznolikost. U proteklom smo se periodu posebno fokusirali na natječaj za projekte zaštite od poplava raspisan od strane MINGOR-a u okviru NPOO-a. U tu smo svrhu, nakon medijskih napisa da su prvi projekti u sklopu tog natječaja već odobreni, Ministarstvu 14.2. uputili zahtjev za pristup informacijama u kojem smo tražili više podataka o odobrenim projektima. Na taj način prikupljeni podatci poslužili su i za pripremu nacionalnog poglavlja (tijekom ožujka i travnja) za publikaciju koju pripremamo u sklopu projekta, a koja bi trebala biti objavljena početkom lipnja.

U travnju smo se pridružili europskoj kampanji za prikupljanje potpisa protiv deregulacije nove generacije genetski modificiranih organizama (GMO) u EU. Tekst peticije i obrazac za potpisivanje objavljeni su na našoj web stranici: <https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/zahtijevamo-zadrzavanje-stroge-regulacije-i-oznacavanja-organizama-proizvedenih-novim-tehnikama-genetickog-inzenjerstva>

Pokretanje kampanje obilježili smo performansom na Europskom trgu 20.4.2022. Tim smo povodom izdali i priopćenje: <https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/zelena-akcija-pokrenula-peticiju-protiv-deregulacije-novih-gmo-a>

Okolo teme novih tehnika genetičkog inženjerstva nastavili smo i suradnju s njemačkim NVO-om Testbiotech, te smo preveli i objavili tekstove o 4 nova primjera (CRISPR zebrice, CRISPR riža, Bolesne CRISPR ribe napuhače i CRISPR orada) primjene ovih tehnologija: <https://cutt.ly/yHdLi1l>. 21.4.2022. sudjelovali smo na webinaru „Detection and Traceability of New Genomic Techniques For GMOs“ koji je organizirala grupa zastupnika u Europskom parlamentu iz skupina S&D, Renew Europe te Zeleni.

Naš je predstavnik sudjelovao i na sjednicama novog, IV. saziva Vijeća za GMO, savjetodavnog tijela Vlade RH (sjednica 4.3.2022. u živo te dopisna sjednica 8.4.2022).

U sklopu teme gospodarenje otpadom u Zagrebu, kao član radne skupine za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom u Zagrebu, sudjelovali smo na desetak sastanaka radne skupine i dali svoje prijedloge vezane za novu Odluku o načinu prikupljanja i naplate odvoza otpada u Zagrebu. Odluka je nakon procesa javnog savjetovanja usvojena te uključuje niz naših prijedloga. Vezano za to poslali smo priopćenje medijima:

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/konacno-pravedniji-racuni-i-kvalitetnija-usluga-odvoza-otpada-u-zagrebu>

U sklopu kampanje zagovaranja bolje politike gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini, dali smo niz izjava za medije na temu novog Zakona o otpadu i revidiranog Plana gospodarenja otpadom RH, kao i izmjena nekoliko pravilnika koji reguliraju specifična područja gospodarenja otpadom.

Također, savještovali smo udruge i inicijative u mreži Zero Waste Hrvatska koju koordiniramo, a posebice vezano za lokalne kampanje za zaustavljanje projekata regionalnih centara gospodarenja otpadom baziranih na štetnim tehnologijama te za kampanje protiv izgradnje planiranih spalionica otpada u Kutini i Sisku.

Sudjelovali smo i na 2 sastanka nacionalnog Odbora za kružno gospodarstvo čiji smo član te dali svoj doprinos u raspravi o unaprjeđenju sustava gospodarenja otpadom u RH.

Nastavili smo rad u radnoj skupini, posebice na razradi implementacije novog modela propisanog Odlukom, na izradi novog cjenika koji će biti upućen u javno savjetovanje te na izmjenama gradskog Plana gospodarenja otpadom.

Također, nastavili smo s kampanjom informiranja građana i zagovaranja boljeg sustava kroz brojne medijske istupe. Između ostalog, dali smo i intervju za stručni časopis Tehoneko i emisiju EkoZona: <https://www.tehnoeko.com.hr/7370/%28Intervju-s-Markom-Kosakom%29-Krece-li-Zagreb-u-smjeru-Zero-wastea>

Što se teme plastike tiče, organizirali smo brojne sastanke i koordinirali aktivnosti u partnerskih udruga u sklopu neformalne platforme za borbu protiv zagađenja plastikom u RH. Zajednički smo uputili preporuke za unaprjeđenje prijedloga Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu, u sklopu Povjerenstva za implementaciju SUP direktive, čiji smo članovi. Također, izradili smo „Analizu

provedbe SUP Direktive u hrvatsko nacionalno zakonodavstvo i primjere dobre prakse unutar EU“ koju smo zajedno s preporukama uputili Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja.

Vezano za neadekvatnu provedbu novog Zakona o otpadu, u proteklom smo razdoblju održali prosvjednu akciju i poslali priopćenje medijima:

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/ministarstvo-mora-pokrpati-rupu-u-zakonu-o-otpadu>

Kao članica svjetskog pokreta Break Free From Plastic, pozvali smo građane da potpišu peticiju adresiranu UN-u za zaustavljanje zagađenja plastikom:

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/potpisite-peticiju-i-recite-un-u-stop-zagadenju-plastikom>

Peticija je polučila uspjehom o čemu smo informirali javnost:

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/un-usvojio-povijesnu-rezoluciju-s-ciljem-okoncanja-zagadenja-plastikom>

Što se tiče problema menstrualnog siromaštva i zagađenja jednokratnom plastikom, podržali smo otvoreno pismo Vladi oko smanjenja PDV-a i subvencija za višekratne menstrualne potrepštine:

<https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1203817037114865>

Što se tiče ponovne uporabe, nastavili smo aktivnosti u europskoj kampanji Zero Waste Europe mreže pod nazivom 'We choose reuse'. Pozivali smo građane i građanke te gradove i općine da potpišu peticiju, a nastavili smo redovito objavljivati i edukativne objave o prednostima sustava za ponovnu uporabu te dobrim praksama. Pozvali smo i Ministarstvo da slijedi primjere zemalja koje su unaprijedile svoju legislativu o ponovnoj uporabi.

<https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1194881374675098>

U prvom kvartalu 2022. godine bili smo vrlo aktivni po pitanju teme plina. Tijekom veljače smo organizirali javna predavanja i sastanke s lokalnim organizacijama, ujedno članicama mreže Zeleni forum, u Osijeku i Karlovcu, a tema je bilo istraživanje plina i nafte na kopnu te utjecaj na klimu i okoliš. Također smo istraživali status pojedinih koncesijskih polja pa smo, među ostalim, poslali Zahtjev za pristup informacijama Agenciji za ugljikovodike na koji nismo dobili odgovor. Dodatno, sastavili smo prijedlog zajedničkog stava Zelenog foruma protiv plina, pokrenuli raspravu o njemu te ga usvojili.

Tokom veljače smo podnijeli i komentare u sklopu javnog savjetovanja o novoj nacionalnoj Strategiji za vodik te smo sudjelovali na sjednici Odbora za okoliš na temu strategije. Priprema smo komentare za članove i članice Odbora te sudjelovali u raspravi.

Nastavili smo raditi i na temi LNG terminala pa smo uoči glasovanja o novom, petom, PCI popisu (popis projekata od zajedničkog interesa EU) slali dopise hrvatskim eurozastupnicima s pozivom da glasuju protiv ovog popisa. Također, potpisali smo otvoreno pismo (sveukupno 66 organizacija diljem EU) upućeno zastupnicima i zastupnicama u Europskom parlamentu da odbiju PCI popis. Nakon glasovanja u Parlamentu, objavili smo reakciju na prihvaćanje popisa.

S obzirom na plinsku krizu, bilo je neizbježno da se uključimo u javnu debatu na ovu temu. Potpisali smo i objavili pismo europske koalicije „Right To Energy“ upućeno Europskoj komisiji, a vezano uz krizu i rast cijena energenata. Također smo potpisali pismo koje su sastavile europske i američke organizacije kao odgovor na Sporazum o energetskej sigurnosti između EU-a i SAD-a koji riskira da Europu zaključa u ovisnost o plinu, posebno LNG-u.

Dodatno, sudjelovali smo na sjednici Odbora za okoliš na temu novih znanstvenog izvještaja Međuvladina panela o klimi (IPCC) gdje je tema bila i plinska kriza. Sudjelovali smo i na online sastanku mreže Friends of the Earth International na temu IPCC izvještaja.

Osim toga smo dosta o temi plinske krize komunicirali na društvenim mrežama, objavili komentare na pojedine emisije poput Otvorenog, dali izjave za medije te pripremili i radili na pripremi nove animacije na temu plina.

Nastavili smo aktivno sudjelovati na mjesečnim online sastancima mreža koje se bave plinom poput Friends of the Earth Europe (4 sastanka), Beyond Gas (3 sastanka) i Bankwatch (1 sastanak). Dodatno, predstavnica Zelene akcije je sudjelovala i na sastanku mreže Gastivist u Budimpešti, a sudjelovali su aktivisti iz središnje i jugoistočne Europe.

8 travnja 2022. Zelena akcija zajedno s mještanima Kosinjske doline održala je prosvjednu akciju ispred Ministarstva pravosuđa i uprave. Povod za akciju i konferenciju za medije je pokretanje

postupka izvlaštenja za vlasnike zemljišta na području Kosinjske doline, a sve radi izgradnje štetnog projekta HES Kosinj.

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/kosinjani-odustanite-od-izvlastenja-ne-damo-kosinjsku-dolinu>
AKcija je bila uspješna i zabilježili su je mnogi mediji, a neke od njih navodimo u prilogu.

U prethodnom razdoblju Zelena akcija nastavila se baviti sudskim postupcima koji su protiv nje pokrenuli investitori u projekt golf terena na Srđu, a u vezi kojeg Zelena akcija od 2010. godine, zajedno s nacionalnim i lokalnim partnerima, vodi kampanju Srđ je naš. Troje zaposlenika Zelene akcije, odgovorne osobe u vrijeme kampanje javnog zagovaranja, sudjelovali su na ročištu održanom 19. travnja 2022. u Dubrovniku u okviru kaznenog postupka za klevetu koji je investitor privatnom tužbom pokrenuo protiv njih. Ranije ročište, zakazano za 9. veljače 2022., odgođeno je radi bolesti okrivljenice Željke Leljak Gracin o čemu smo pravodobno obavijestili i sud i tužitelja. Na ročište 19. travnja 2022. predstavnik tužitelja, koji je trebao dati iskaz kao stranka, se nije odazvao iako je u prethodnoj neformalnoj komunikaciji potvrdio svoj dolazak što dodatno doprinosi našem uvjerenju da se ovaj postupak vodi protiv odgovornih osoba Zelene akcije s isključivim ciljem njihova maltretiranja i odvratanja od zagovaračkog djelovanja.

U ovom smo periodu počeli planirati novu kampanju na temu prilagodbe na klimatske promjene te smo održali 3 pripremna sastanka.

Dvoje predstavnika Zelene akcije (ZA) sudjelovalo je i na trodnevnom sastanku mreže Friends of the Earth Europe u Belgiji, a na temu klimatskih promjena i energetike.

Također, predstavnica ZA je sudjelovala na dvodnevnoj online radionici o klimatskoj pravdi koju je održala nova europska organizacija Systemic Justice.

Dodatno, predstavnica ZA je održala govor na klimatskom maršu u travnju, kojeg je organizirala inicijative Extinction Rebellion Zagreb.

Redovito smo sudjelovali na sastancima vezanim za zaštitu rijeka u RH na kojima, uz nas, sudjeluje i nekoliko drugih organizacija. Svrha je sastanka, koji se u prosjeku održavaju jednom mjesečno da razmijenimo informacije vezane za Dravu najviše oko postupka gdje smo ostvarili u sudsku zaštitu, tj. Dokazali nezakonitosti vezane za iskopavanje šljunka i pijeska. Osim Drave, razmjenjujemo informacije i oko HES Kosinja, Inicijative Spasimo Rječinu, itd.

U ovom razdoblju smo imali i dosta intenzivne aktivnosti vezane za projekt koji provodimo u suradnji s organizacijom UfU iz Berlina, a uz potporu njemačke Agencije za zaštitu okoliša. Primjerice, objavili smo upitnik koji nam je potreban kao podloga za istraživanje o dostupnim online alatima u okolišnim pitanjima, te pripremili online edukaciju o takvim alatima koja će se održati početkom lipnja 2022. godine. Oko pripreme tih aktivnosti, kao i radionice koja će biti sredinom lipnja, usko smo surađivali s Uredom povjerenika za informiranje, Uredom pučke pravobraniteljice, Gradom Zagrebom, Državnim inspektoratom, raznim okolišnim udrugama, itd. što sve doprinosi razvoju međusobne suradnje.

U sklopu projekta JEKA u ovom smo izvještajnom razdoblju pripremali smo, između ostalog edukaciju o strateškim (klimatskim) parnicama koje će se održati 3. lipnja 2022. godine u Zagrebu, a na kojoj će sudionicima iz okolišnih organizacija, te mladim pravnicima biti predstavljeni primjeri iz domaće i strane prakse.

Kolegica Leljak Gracin 5. i 6. lipnja sudjelovala je na webinarima organiziranim od strane mreže EEB, čija smo članica, a koji su bili na teme kaznenih djela protiv okoliša i odgovornosti velikih kompanija prema okolišu.

U ovom smo razdoblju, u suradnji s kolegama iz Austrije i Slovenije, pratili postupak prekogranične procjene utjecaja na okoliš za produženje rada nuklearne elektrane Krško. Prema dobivenim informacijama, javna rasprava će u Hrvatskoj biti u svibnju 2022. godine, te ćemo se uključiti u istu.

Tijekom ovog izvještajnog razdoblja počela je i provedba projekta „Unlocking the potential for increasing the uptake for biodiversity funding“ kojeg financira Federalno ministarstvo za okoliš, zaštitu prirode, nuklearnu sigurnost i zaštitu potrošača Savezne Republike Njemačke putem Europske inicijative za okoliš (EURENI). 24.1.2022. sudjelovali smo na kick-off sastanku projekta koji je održan putem platforme Zoom, a 22. i 23.3.2022. sudjelovali smo i na projektnom sastanku u Bruxellesu na kojem su dogovoreni detalji okruglih stolova koje ćemo organizirati tijekom idućeg izvještajnog razdoblja.

U proteklom periodu pridružili smo se i skupini okolišnih organizacija iz istočne Europe koju je okupio njemački NVO EuroNatur s ciljem razvoja zajedničke kampanje za održiviju poljoprivredu. U sklopu te suradnje razvijena su i predana dva projektna prijedloga: i) „To all who eat: Incentivizing the shift towards a fair and sustainable agricultural system in CEE“, prijavljen na natječaj European Climate Initiative (EUKI) te ii) „Coalition for the health of the planet, nature, food and people in CEE“, prijavljen na natječaj inicijative Healthy Food, Healthy Planet (ovaj je projektni prijedlog u međuvremenu odbijen). 7.4.2022. sudjelovali smo i na strateškoj radionici ove koalicije organiziranoj putem Zoom platforme.

Redovito smo sudjelovali na sastancima vezanim za zaštitu rijeka u RH na kojima, uz nas, sudjeluje i nekoliko drugih organizacija. Na tim smo sastancima koji se održavaju jednom mjesečno razmjenjivali informacije vezane za dokazane nezakonitosti u iskopavanju šljunka i pijeska iz Drave. U tom smo postupku u srpnju 2022. podnijeli Državnom inspektoratu prijavu, kao i zahtjev za izvršenje presude Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja. Osim Drave, razmjenjujemo informacije i oko HES Kosinja, Inicijative Spasimo Rječinu, itd. Vezano za HES Kosinj, tim Zelene akcije 24. lipnja je bio u terenskom posjetu mještanima Kosinja kako bismo dogovorili daljnje korake za zaštitu tog područja i njegovog stanovništva.

Tematska mreža METAR

Zelena akcija dio je projekta METAR do bolje klime, tematske mreže čiji je nositelj udruga DOOR. Zelena akcija je u okviru projekta u svibnju organizirala javno savjetovanje o smjernicama o ulozi škola u ublažavanju i prilagodbi na klimatske promjene. Glavni autor smjernica je Forum za slobodu odgoja, partner na projektu. U sklopu javnog savjetovanja zaprimili smo nekoliko komentara. <https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/ukljucite-se-u-savjetovanje-o-ulozi-skola-u-ublazavanju-i-prilagodbi-na-klimatske-promjene>

U Puli je 9. i 10 lipnja održan dvodnevni sastanak tematske mreže METAR na kojem je sudjelovao i predstavnik Zelene akcije. U sklopu ovog sastanka održan je i regionalni okrugli stol „Lokalno planiranje za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama“, o kojem se više informacija i fotografija nalaze na web stranici tematske mreže METAR. <https://metar.door.hr/regionalni-okrugli-stol-lokalno-planiranje-za-ublazavanje-i-prilagodbu-klimatskim-promjenama/>

U lipnju smo sudjelovali u javnoj raspravi o OPKK (Operativnom programu Konkurentnost i Kohezija). U prilogu dostavljamo komentare koje smo poslali. Dodatno, predstavnik Zelene akcije je član radne skupine „Zelena Hrvatska“, u okviru koje je kroz 2021. i 2022. komentirao podloge za izradu ovog dokumenta. U ovom izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak radne skupine, na kojem smo i sudjelovali.

U srpnju smo sudjelovali u javnom savjetovanju o prijedlogu Zakona o izmjenama Zakona o terminalu za ukapljeni prirodni plin. Komentari koje smo upisali vidljivi su ovdje <https://esavjetovanja.gov.hr/Econ/MainScreen?EntityId=21144>

TE Plomin

Kako zbog sve skupljih emisija CO₂ sve više raste trošak proizvodnje električne energije iz fosilnih izvora, a osobito iz termoelektrane na ugljen u Plominu, željeli smo dobiti informaciju o točnom trošku tih emisija te količini električne energije koja je mogla biti proizvedena da se taj novac ulaže u energiju sunca i vjetra. Slanjem Zahtjeva za pristup informacijama prema 3 institucije dobili smo informaciju o trošku emisija CO₂ (oko 127 milijuna eura u posljednje 4 godine), a zatim smo naručili izradu analize koja je pokazala da se samo za taj dio troška može proizvesti dovoljno čiste električne energije za opskrbu 66.000 kućanstava, uz porast svake godine za dodatnih 15 – 20 tisuća kućanstava.

Zbog toga smo 12.7. organizirali akciju ispred HEP-a, kao vlasnika termoelektrane Plomin 2 i javno predstavili navedene podatke. Priopćenje i fotografije su dostupni ovdje <https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/termoelektrana-u-plominu-spalila-127-milijuna-eura>

Zelena akcija je jedna od članica Zelenog foruma, mreže udruga za zaštitu okoliša i prirode. Dio smo koordinacije ove mreže te smo u ovom izvještajnom periodu sudjelovali na 2 sastanka koordinacije. Kako je krajem travnja sektor zaštite okoliša dobio novog ministra, na našu inicijativu Zeleni forum mu je u lipnju poslao dopis u kojem smo iskazali želju za sastankom i uspostavom modela suradnje. Na žalost, nismo dobili nikakav odgovor. U prilogu se nalazi finalni nacrt dopisa, kojeg je udruga BIOM, kao tajništvo Zelenog foruma, uputila ministru.

U suradnji s Institutom za političku ekologiju i Društvom za oblikovanje održivog razvoja prijavili smo projekt na natječaju kojeg je raspisao CAN (Climate Action Network). Zelena akcija će u okviru projekta organizirati radionicu o metodama javnog zagovaranja, okolišni filmski festival te sudjelovati u popratnom programu velike međunarodne degrowth konferencije.

U lipnju je u Europski parlament podržao prijedlog Uredbe kojom se od 2035. godine u EU zabranjuje prodaja novih automobila i kombija na dizelski i benzinski pogon. Reagirali smo priopćenjem medijima 9.6. i pozvali ministra Filipovića da na ministarskom sastanku podrži ovu uredbu. Priopćenje se nalazi ovdje <https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/filipovic-mora-podrzati-zabranu-prodaje-novih-dizelasa-i-benzinaca-od-2035>

Tijekom ovog izvještajnog razdoblja uspješno smo priveli kraju projekt „Green Recovery“ kojeg je financirala fondacija MAVA, a koordinirale udruge EuroNatur i CEE Bankwatch u suradnji s partnerima iz istočne Europe, uključujući Zelenu akciju. Glavna tema projekta bilo je praćenje implementacije nacionalnih planova oporavka i otpornosti (NPOO) u državama iz kojih dolaze partnerske organizacije, s naglaskom na utjecaj financiranih mjera na prirodu i bioraznolikost. Glavna aktivnost u ovom izvještajnom razdoblju bila je izrada završne publikacije (https://bankwatch.org/wp-content/uploads/2022/06/2022-06-02_Behind-the-green-recovery.pdf) koja je dala općenitu ocjenu dosadašnje implementacije NPOO-ova, uz studije slučajeva iz analiziranih država. Zelena akcija je pripremila studiju slučaja za RH, a osim toga smo organizirali i prijevod (dijelova) publikacije na hrvatski (https://zelena-akcija.hr/system/document/1295/doc_files/original/Publikacija_Pogled_iza_kulisa_zelenog_oporavka.pdf) te njenu promociju na nacionalnoj razini (- objave na webu i društvenim medijima ZA.

Kao nastavak suradnje na temi zelenog oporavka, s EuroNaturom je dogovoreno financiranje novog projekta „Continuation of the work related to the previous MAVA Green Recovery project“ koji bi trebao trajati od 1. lipnja do 31. listopada 2022. Glavna tema projekta je monitoring procesa izrade novih poglavlja NPOO-ova kao dio REPowerEU plana Europske unije, ponovo s naglaskom na utjecaj na prirodu i bioraznolikost.

U sklopu projekta „Unlocking the potential for increasing the uptake for biodiversity funding“ kojeg financira Federalno ministarstvo za okoliš, zaštitu prirode, nuklearnu sigurnost i zaštitu potrošača Savezne Republike Njemačke putem Europske inicijative za okoliš (EURENI), u Zagrebu je 27.5.2022. održan okrugli stol na kojem su sudjelovali predstavnici okolišnih udruga koje se najaktivnije bave temama zaštite prirode i bioraznolikosti u RH. Glavni cilj okruglog stola bio je identificirati glavne strukturalne prepreke uspješnijem povlačenju dostupnih EU sredstava za projekte zaštite i obnove prirode u RH te zauzimanje zajedničkog stava okolišnih organizacija oko ove teme kako bi se u idućoj fazi projekta moglo uspješnije zagovarati prema institucijama i drugim relevantnim dionicima u sektoru zaštite prirode.

Povodom Dana bioraznolikosti (22.5.) objavili smo komentar na Facebooku (<https://tinyurl.com/4uyvr3m4>) koji je prenijela HINA te je nekoliko medija inkorporiralo neke njegove dijelove u svoje tekstove povodom obilježavanja tog dana.

U srpnju smo za hrvatsko izdanje Dutsche Welle-a dali izjavu vezano za sušu koja je ovo ljeto pogodila Hrvatsku i Europu.

Tijekom proteklog kvartala nastavili smo prikupljati potpise u sklopu europske kampanje protiv deregulacije nove generacije GMO-a u EU (peticija: <https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/zahtijevamo-zadrzavanje-stroge-regulacije-i-oznacavanja-organizama-proizvedenih-novim-tehnikama-genetickog-inzenjerstva>). U svrhu promoviranja kampanje/peticije dali smo izjavu za HRT-ovu emisiju „Eko zona“ (prilog je emitiran 1. lipnja 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=D-OuM3TJkFY>). Osim putem Interneta, 29.6.2022. organizirali smo i akciju fizičkog prikupljanja potpisa u Zagrebu (<https://tinyurl.com/yb8bh2te>). Konačno, uključili smo se i u službene konzultacije s javnošću koje je na ovu temu organizirala Europska komisija 29.4. – 22.7.2022.

U sklopu projekta „To support the Scale Up European Campaign on GMOs“ kojeg financira Marin Community Foundation prevedena je i promovirana publikacija „Uređivanje istine – uređivanje genoma nije rješenje za klimatske promjene“.

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/novi-gmo-i-nisu-rjesenje-za-klimatske-promjene>

<https://tinyurl.com/yx5vh8ah>

Nastavili smo i s aktivnim radom unutar Vijeća za GMO (savjetodavno tijelo Vlade RH) te je naš predstavnik sudjelovao na četvrtoj (dopisnoj) sjednici IV. saziva Vijeća (20.5.2022.).

U svibnju smo objavili novu edukativnu animaciju na društvenim mrežama koja tematizira problematiku plina i njegovog utjecaja na klimu.

Istog smo mjeseca organizirali i veliku akciju tokom otvorenja 37. Međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin u Opatiji. Na kreativan smo način poručili kako nas daljnja ulaganja u nove plinske projekte i dobavne pravce neće izbaviti iz energetske krize, već osuditi na klimatsku katastrofu. Tematizirali smo i LNG terminal na Krku. Akcija je prošla odlično u medijima, a objavili smo i popratne materijale na društvenim mrežama, poput fotografija i videa. U svrhu akcije, kao i daljnje kampanje na temu plin, također smo izradili i tiskali online infografike, naljepnice i zastave.

Kao dio kampanje protiv LNG-a, preveli smo, objavili online i tiskali brošuru koja objašnjava zašto je ukapljeni prirodni plin loš izbor za Europu. Originalni autori brošure su europske organizacije Friends of the Earth Europe i Food&Water Action Europe.

Tokom lipnja smo objavili vijest o tome da su europske okolišne organizacije pokrenule pravni postupak za okončanje potpore Europske unije za 30 predloženih plinskih projekata na tzv. PCI popisu (popis prioriternih energetskih infrastrukturnih projekata).

Bili smo aktivni i po pitanju donošenja nove europske taksonomije. Uoči glasovanja u Europskom parlamentu, poslali smo dopis hrvatskim zastupnicima i zastupnicama u Parlamentu u kojem smo argumentirano tražili da glasuju protiv uključenja plina i nuklearne energije u održivo financiranje u sklopu taksonomije. Nakon što je Parlament ipak glasovao potvrdno, objavili smo reakciju na društvenim mrežama.

Krajem kolovoza, kada je Vlada RH donijela odluku o proširenju LNG terminala na Krku i gradnji novog plinovoda, objavili smo priopćenje u kojem smo upozorili na štetnost ove odluke i pozvali na prava rješenja za energetska neovisnost.

U ovom smo period započeli pripremu za izradu studije o napuštanju korištenja plina u RH, s fokusom na sektoru toplinarstva. To je uključivalo interne pripremne sastanke, izradu TOR-a, traženje ponuditelja te angažiranje i sastanak s odabranim izrađivačima studije.

Nastavili smo aktivno sudjelovati na mjesečnim online sastancima mreža koje se bave plinom poput Friends of the Earth Europe (2 sastanka), Beyond Gas (2 sastanka) i Gastivists (1 sastanak)

Klimatske promjene

U ovom smo period nastavili pripremati kampanju na temu prilagodbe na klimatske promjene te smo održali dva sastanka.

U srpnju smo objavili komentar na izjavu premijera Plenkovića o požarima koji su zahvatili RH te našoj nemogućnosti utjecaja na klimatske promjene. Komentar su objavili i neki mediji.

Tokom kolovoza je predstavnica Zelene akcije dala izjavu za RTL Danas na temu utjecaja (privatnih) aviona na klimu i okoliš. Također, dala je intervju za Novosti na temu feminizma i klimatskih promjena.

Glede komunikacija, glavni fokus u ovom periodu bila je naša dobrotvorna kampanja za Nikolu Teslu – branitelja okoliša iz Paklenice - u sklopu koje smo uspjeli prikupiti 70.000 HRK za Tesline sudske troškove.

27.5. smo sudjelovali u Javnom izlaganju studije utjecaja na okoliš za produljenje rada NE Krško u Zagrebu. Luka Tomac je iznio komentare na studiju koje smo prethodno poslali medijima te ponudili ostalim udrugama i inicijativama da ih slobodno koriste u svojim komentarima.

U ovom izvještajnom razdoblju imali smo niz aktivnosti u sklopu kampanja zagovaranja boljih politika gospodarenja otpadom.

U sklopu kampanje zagovaranja bolje politike gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini, dali smo niz izjava za medije na temu novog Zakona o otpadu i izmjena nekoliko pravilnika koji reguliraju specifična područja gospodarenja otpadom.

Također, savetovali smo udruge i inicijative u mreži Zero Waste Hrvatska koju koordiniramo, a posebice vezano za lokalne kampanje za zaustavljanje projekata regionalnih centara gospodarenja otpadom baziranih na štetnim tehnologijama te za kampanje protiv izgradnje planiranih spalionica otpada u Kutini, Sisku i Podrutama.

Zajedno sa partnerskim udrugama i inicijativama poslali smo priopćenje medijima o problemima u gospodarenju otpadom u RH.

Također, u suradnji s lokalnom udrugom sudjelovali smo u organizaciji prosvjeda protiv spaljivanja otpada u Podrutama, poslali smo priopćenje, održali govor na prosvjedu i dali niz izjava medijima. U sklopu teme gospodarenje otpadom u Zagrebu, kao član radne skupine za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom u Zagrebu, sudjelovali smo na nekoliko sastanaka radne skupine i dali svoje prijedloge vezane za provedbu novousvojene Odluke o načinu prikupljanja i naplate odvoza otpada u Zagrebu. Uputili smo komentare i na predložen cjenik upućen u javno savjetovanje. Također, nastavili smo s kampanjom informiranja građana i zagovaranja boljeg sustava kroz brojne medijske istupe.

Što se tiče mreže hrvatskih zero waste gradova i općina koju koordiniramo, savjetovali smo gradove i općine o mogućnostima unaprjeđenja njihovih sustava i izvještavali mrežu Zero Waste Europe. Nastavili smo s provođenjem projekta 'Zero Waste Cities' financiranog od strane MAVA fondacije. U sklopu toga održali smo nekoliko sastanaka s partnerima s Krka, nastavili izradu lokalnog zero waste plana gospodarenja otpadom i nastavili savjetovati otočno komunalno poduzeće PONIKVE. Također, održali smo konferenciju za medije u suradnji s komunalnim poduzećem i poslali priopćenje medijima: <https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1301374064025828>

U suradnji s komunalnim poduzećem PONIKVE izradili smo i analizu sastava miješanog komunalnog otpada: <https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1279710289525539>

Također, nastavili smo suradnju sa zero waste gradovima iz Međimurja. U sklopu projekta smo održali sastanke s još nekoliko komunalnih poduzeća zainteresiranih za zero waste certifikaciju.

Sudjelovali smo na konferenciji o zero waste gradovima i općinama u Bruxellesu te na godišnjem sastanku Zero Waste Europe mreže:

<https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1284492202380681>

Što se teme plastike tiče, organizirali smo brojne sastanke i koordinirali aktivnosti u partnerskih udruga u sklopu neformalne platforme za borbu protiv zagađenja plastikom u RH. Također, odradili smo i zajednički sastanak s Ministarstvom te ukazali na potrebu poboljšanja suradnje i unaprjeđenja nacionalnog zakonodavstva.

Organizirali smo i tradicionalnu kampanju 'Srpanj bez plastike', u sklopu koje smo imali niz aktivnosti:

-radionica izrade višekratnih omota za hranu, kviz o jednokratnoj plastici i projekcija filmova, u suradnji s inicijativom Art park Zagreb

-online kampanja „Postani ambasador ponovne uporabe“

Obilježili smo i Tjedan menstrualnog siromaštva u sklopu čega smo prikupljali višekratne menstrualne proizvode za osobe iz Ukrajine te smo educirali građane putem društvenih mreža:

Sudjelovali smo javnom savjetovanju oko Nacrta prijedloga zakona o vodi za ljudsku potrošnju: <https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1261545924675309>

Na društvenim mrežama smo građane/ke redovito informirali o svim novostima vezanim za jednokratnu plastiku. Također, savjetovali smo organizacije o mogućnostima smanjenja korištenja jednokratne plastike u njihovom djelovanju. Dali smo i niz izjava medijima.

Nastavili smo s provođenjem projekta 'Otoci bez plastike' financiranog na natječaju BEMED inicijative. U sklopu toga smo održali nekoliko sastanaka s partnerima te smo sudjelovali na studijskom putovanju na otok Krk: <https://sunce-st.org/vijesti/studijsko-putovanje-krk-i-zlarin/>

Također, u partnerstvu s udrugom Sunce nastavili smo s informativnom nacionalnom kampanjom "Zajedno bez plastike" s ciljem informiranja javnosti o štetnosti jednokratne plastike te promocijom ponovne uporabe kao rješenja za zagađenje jednokratnom plastikom.

Što se tiče ponovne uporabe otpada, nastavili smo aktivnosti u europskoj kampanji Zero Waste Europe mreže pod nazivom 'We choose reuse'. Pozivali smo građane i građanke te gradove i općine da potpišu peticiju, a nastavili smo na društvenim mrežama redovito objavljivati i edukativne objave o prednostima sustava za ponovnu uporabu te dobrim praksama. Povodom Svjetskog dana

ponovne uporabe pozvali smo Ministarstvo da potakne razvoj sustava ponovne uporabe i educirali građane putem društvenih mreža:

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/zelena-akcija-s-koalicijom-vise-od-400-organizacija-trazi-prelazak-na-visekratnu-ambalazu>

<https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1285196458976922>

Sudjelovali smo na sastancima sa zadrugom Humana Nova, čija smo aktivna članica, te nastavili prikupljati tekstil u kontejneru Humana Nove kojeg smo postavili u dvorišnom prostoru Zelene akcije.

Organizirali smo dva 'Swap party', događanja s ciljem razmjene rabljene odjeće, koja su bila dobro posjećana i medijski pokrivena.

<https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1295156237980944>

<https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1269917247171510>

U sklopu projekta JEDRO sudjelovali smo na partnerskim sastancima te prikupljali dokumentaciju za dijelove projekta koji se tiču gospodarenja otpadom.

23. lipnja 2022. troje predstavnika Zelene akcije održalo je sastanak u Gornjem Kosinju s mještanima Kosinjske doline vezano za kampanju protiv izgradnje štetnog projekta HES Kosinj.

AskREACH je Life projekt u kojem sudjeluje 20 nevladinih udruga, državnih agencija i znanstveno-istraživačkih institucija iz 13 zemalja EU. Cilj je projekta omogućiti potpuniju provedbu uredbe EU o kontroli kemikalija poznate pod nazivom REACH, posebice njenog članka 33. koji građanima jamči mogućnost dobivanja informacija o prisutnosti posebno zabrinjavajućih tvari u različitim proizvodima svakodnevne upotrebe. U tu svrhu je u sklopu projekta razvijena aplikacija za mobilne uređaje naziva Scan4Chem, uz pomoć koje građani mogu skeniranjem bar-kodova proizvoda, na vrlo jednostavan način (u skladu s člankom 33. uredbe REACH), zatražiti informaciju o tome sadrže li oni problematične kemikalije.

Treba istaknuti tri aktivnosti provedene u sklopu projekta u ovom izvještajnom razdoblju: radionicu o pravu na informaciju o posebno zabrinjavajućim tvarima u proizvodima za nevladine udruge, kampanju oglašavanja aplikacije scan4chem plakatima te aktivnost testiranja proizvoda na prisutnost posebno zabrinjavajućih tvari i upućivanja zahtjeva za informacijama dobavljačima.

Radionica o pravu na informaciju o posebno zabrinjavajućim tvarima za nevladine udruge održana je 27. svibnja. Cilj je radionice bio osvijestiti predstavnike nevladinih udruga, posebice onih koje se bave zaštitom zdravlja i okoliša, o odredbama o pravu na informaciju uredbe REACH te tome kako ih se može koristiti da se proizvođače potakne na zamjenu naročito štetnih tvari u njihovim proizvodima sigurnijim alternativama. Na radionici je bilo 10 predstavnika različitih udruga i inicijativa, među kojima su prednjačile one koje se bave problemom plastičnog otpada. U večeri nakon radionice održana je javna projekcija dokumentarnog filma "Mi pokusni kunići" (We the Guinea Pigs), koji se bavi utjecajem posebno štetnih tvari u proizvodima na zdravlje i okoliš. Radionicu su vodile stručnjakinje iz srpske organizacije Alhem.

Tijekom lipnja i srpnja aplikacija Scan4Chem je oglašavana plakatima u 5 hrvatskih gradova: u Splitu, Osijeku, Zadru i Dubrovniku putem plakata u sredstvima javnog prijevoza (autobusima), a u Zagrebu putem video-plakata u čekaonicama domova zdravlja.

Aktivnost testiranja proizvoda na štetne kemikalije provedena je koordinirano u 13 zemalja EU, od strane svih organizacija sudionica projekta AskREACH, a Zelena akcija je bila zadužena za provedbu testiranja u Hrvatskoj.

Pored svega navedenog, aplikacija Scan4Chem promovirana je putem objava na društvenim mrežama te putem letaka i plakata na događanjima kao što su Okolišni filmski festival, swap partiji, događajima koji su bili dio kampanje Srpanj bez plastike itd.

Predstavnici Zelene akcije (5) sudjelovali su na znanstvenom skupu o vrijednostima Kosinjske doline 30. rujna 2022. Tu smo priliku iskoristili i za snimanje materijala za promotivni video koji smo dovršili u listopadu. Video govori o slučaju razvoja Hidroelektrane Kosinj, s naglaskom na priče ljudi koji tamo žive. Iskoristili smo ovaj kratki video kao alat za kampanju koja se dogodila u pravo vrijeme vjerojatno zbog nekoliko čimbenika – povećanog interesa lokalnog stanovništva (dijelom i zbog aktivnosti koje se provode kroz ovaj projekt) za kampanju protiv projekta HE i promijenjenih financijskih izgleda nositelj projekta HEP zbog globalne energetske krize. Na različite dostupne načine podijelili smo priču o ovoj borbi naroda Kosinjske doline (u privitku).

Također smo, u sklopu kampanje oko HES Kosinj, organizirali prosvjedu Zagrebu s lokalnim koji je održan ispred zgrade Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i okupio je 40-ak lokalnih aktivista te su nakon prosvjeda poslali priopćenje (link u privitku). Uspjeli smo proizvesti značajnu medijsku pokrivenost, linkovi su u privitku.

Dodatno, HRT priprema dokumentarni film o ljudima Kosinjske doline, a pozvali su i Zelenu akciju da bude dio toga te da predloži stručnjake iz različitih područja da doprinesu filmu, što smo im i osigurali.

Također, u sklopu ove teme sudjelovali smo u listopadu na online radionici Arcadia fundacije vezano za njihov program Open Rivers te ispitivali mogućnosti prijave na natječaje te fundacije, te mogućim partnerstvima.

U ovom izvještajnom razdoblju sudjelovali smo u istraživanju za pripremu Izvještaja o braniteljima ljudskih prava koji je izradila Kuća ljudskih prava, a sudjelovali smo u obliku intervjua. Također, Željka Leljak Gracin sudjelovala je kao panelistica na događanju organiziranom također od strane Kuće ljudskih prava 16.12.2022. godine, a na temu predstavljanja spomenutog Izvještaja.

U sklopu projekta „Green Recovery“ bavili smo se monitoringom implementiranja nacionalnih planova oporavka i otpornosti (NPOO) u zemljama iz kojih dolaze partnerske organizacije, s posebnim fokusom na utjecaj na okoliš i prirodu, a u ovom izvještajnom razdoblju naglasak je bio na REPowerEU planu. Kao glavni output ove završne faze, u listopadu su pripremljene preporuke za REPowerEU poglavlja za svaku od država koje su sudjelovale u projektu (za RH vidjeti dokument „REPowerEU policy brief_Croatia_EN“ u privitku). Tijekom izvještajnog razdoblja predan je i završni izvještaj za projekt, koji je MAVA odobrila.

U sklopu projekta „Unlocking the potential for increasing the uptake for biodiversity funding“ kojeg financira Federalno ministarstvo za okoliš, zaštitu prirode, nuklearnu sigurnost i zaštitu potrošača Savezne Republike Njemačke putem Europske inicijative za okoliš (EURENI), u Zagrebu je 24.11.2022. održan okrugli stol na kojem su sudjelovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede (Uprava ribarstva), Javnih ustanova Maksimir i Zeleni prsten, saborskog Odbora za zaštitu okoliša i prirode, Odbora za zaštitu okoliša Gradske skupštine Grada Zagreba, Hrvatskog saveza udruga privatnih šumovlasnika te okolišnih NVO-a. Glavni cilj okruglog stola bio je potaknuti dijalog među relevantnim dionicima u svrhu identificiranja glavnih strukturalnih prepreka uspješnijem povlačenju dostupnih EU sredstava za projekte zaštite i obnove prirode u RH. Poziv, dnevni red, potpisna lista i fotografije s okruglog stola nalaze se u prilogu.

Tokom godine imali smo nekoliko aktivnosti u sklopu projekta „To support the Scale Up of European Campaign on GMOs“ kojeg financira Marin Community Foundation putem TOP Funda:

-15.11. objavili smo četiri edukativna videa (originalno proizvedena u sklopu njemačkog projekta „Genetic Engineering and the Environment“) o novoj tehnici genetskog inženjeringa CRISPR/Cas, s titlovima na hrvatskom

-14.12.2022. organizirali smo webinar s predavačem iz njemačke organizacije Testbiotech na temu novih GMO-a i patentiranja sjemena:

-Isti smo dan objavili i prijevod publikacije „RAZOTKTRIVENI – Kako biotehnoški giganti koriste patente i nove GMO-e kako bi kontrolirali budućnost hrane“, na istu temu

-U prosincu smo tiskali 550 primjeraka publikacije „Uređivanje istine – uređivanje genoma nije rješenje za klimatske promjene“, prevedeno u prošlom izvještajnom razdoblju). Za fotografije publikacije vidjeti privitak „GMO publikacija“.

-Naš je predstavnik sudjelovao i na sastanku članica mreže Friends of the Earth Europe i drugih europskih NVO-a koji se bave temom novih tehnika genetskog inženjeringa, koji je održan u Bruxellesu 15. i 16. studenog 2022.

Osim kroz navedene projektne aktivnosti, temom GMO-a bavili smo se i nastavkom promocije velike europske peticije protiv deregulacije proizvoda novih genomskih tehnika u

U okviru projekta „JEDRO - Javne politike za održivi društveni razvoj: voda, energetika, otpad“ (broj ugovora: UP.04.2.1.06.0033) financiranom iz Europskog socijalnog fonda u ovom razdoblju održano je 5 projektnih sastanaka sa svim projektnim partnerima – 10. i 20. rujna, 7. i 26. listopada, i 9. studenog. 2022. godine.

Organizacija Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR) prikazala je svoje aktivističko djelovanje u području energetskog siromaštva. S obzirom da projektni konzorcij čini 10 udruga civilnog društva s različitim iskustvima u provedbi javnog zagovaranja kroz prezentacije različitih praksi razmjenjujemo znanja i iskustva.

12. i 13. prosinca 2023. održan je dvodnevni nacionalni sastanak mreže Jedro u Križevcima. U Križevcima smo, među ostalim, posjetili solarnu elektranu koja je izgrađena ulozima građana na zgradi poduzetničkog centra u Križevcima te predstavlja jedan od dobrih primjera implementacije građanske energije. Na sastanku je sudjelovalo 24 sudionika iz svih dijelova Hrvatske (Osijek, Slavonski Brod, Križevci, Cres, Zagreb, Knin, Karlovac, Split, a sudionica s Koručule je morala otkazati sudjelovanje radi prekida brodskih linija zbog nevremena).

27. rujna 2022. godine predstavnik Zelene akcije sudjelovao je u raspravi koji je u Hrvatskom Saboru organizirao zeleno-lijevi blok o referendumu u Puli raspisanom na zahtjev birača. Predstavnik Zelene akcije razjasnio je pravne aspekte izjašnjavanja na referendumu te komentirao situaciju konkurirajućih pravnih situacija koje su nastale odlukom da se održi referendum te zahtjevom investitora da se izdaju pojedinačni akti koji su tek trebali biti predmet odlučivanja na referendumu. 29. rujna, na poziv inicijative Referendum za Lungomare, predstavnik Zelene akcije sudjelovao je na okruglom stolu u Puli na temu referenduma.

Tematska mreža METAR

Zelena akcija dio je projekta METAR do bolje klime, tematske mreže čiji je nositelj udruga DOOR. U ovom izvještajnom periodu najveća aktivnost bilo je studijsko putovanje u Šibenik i okolno područje 23. – 25. 10. Predstavnik Zelene akcije sudjelovao je na studijskom putovanju koje je uključivalo posjetu hidroelektrani, solarnoj elektrani, vjetroelektrani te sastanak projektnih partnera. U prilogu dostavljamo dokumentaciju sa sastanka i studijskog putovanja.

Partnersko vijeće za izradu Plana razvoja Zagreba 2021 - 2027

Zelena akcija ima dvoje predstavnika u Partnerskom Vijeću te je sudjelovala na dvije radionice održane 18. i 19. listopada na kojima su bili predstavljeni prijedlozi strateških projekata za ovaj Plan. Zelena akcija je dala sadržajne komentare te predložila dopune. Nakon radionice poslali smo detaljne komentare u pisanoj formi, koje prilaže i uz ovaj izvještaj. U najvećoj mjeri se svode na sektor obnovljivih izvora energije, ouelenjavanje grada, vodoopskrbu i odvodnju, gospodarenje otpadom i javni prijevoz.

U prosincu smo sudjelovali u javnom savjetovanju o Nacrtu Nacionalnog plana razvoja željezničke infrastrukture do 2030. godine. Prigovorili smo skraćenom trajanju savjetovanja te ukazali kako je u Planu potrebno se više usmjeriti na elektrifikaciju željezničkih pruga, kao i na smanjenje negativnog utjecaja na okoliš kroz dekarbonizaciju sustava grijanja objekata koji su sastavni dio željezničkog sustava. Komentare dostavljamo u prilogu

U rujnu smo sudjelovali u javnom savjetovanju o Nacrtu Strategije razvoja željezničkog sustava RH od 2022. do 2032. Komentari su vidljivi ovdje <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=21614>. Najvažnije komentare smo obrazložili i u priopćenju kojeg smo poslali medijima

Sudjelovali smo u javnom savjetovanju o prijedlogu Plana za smanjenje nastanka otpada od hrane 2023-2028.

Izradili smo komentare na javno savjetovanje na temu Pravilnika o ambalaži, ambalažnom otpadu, jednokratnoj plastici i ribolovnom alatu te pozvali javnost da se uključi.

U sklopu teme gospodarenje otpadom u Zagrebu, kao član radne skupine za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom u Zagrebu, naš je predstavnik sudjelovao na nekoliko sastanaka radne skupine te smo dali svoje prijedloge vezane za provedbu novousvojene Odluke o načinu prikupljanja i naplate odvoza otpada u Zagrebu.

Kao akreditiran revizor za certifikaciju zero waste gradova i općina naš je predstavnik sudjelovao u reviziji rezultata slovenskih općina.

Preveli smo izvješće o stanju transpozicije Direktive o jednokratnoj plastici izrađenog od strane Rethink Plastic Alliance te poslali priopćenje medijima.

U Briselu smo povodom izmjena legislative o plastici održali sastanke s hrvatskim zastupnicima u Europskom Parlamentu i sudjelovali u pripremi i izvedbi performansa ispred zgrade Parlamenta, u suradnji s partnerskim organizacijama, te Europskoj Komisiji predali potpise na peticiju za poticanje ponovne uporabe i postavljanje ciljeva za ponovnu uporabu u sklopu Uredbe o ambalaži i ambalažnom otpadu.

Aktivistička grupa Zelene akcije, u sklopu projekta JEKA, predstavila je "Aktivističku kuharicu" - priručnik za klimatski aktivizam. Priručnik obuhvaća tridesetogodišnje iskustvo Zelene akcije u planiranju i izvedbi aktivističkih praksi, kao i osnivanju i vođenju lokalnih aktivističkih grupa. U

“kuharici” se nalaze odgovori na pitanja poput: što izabrati - akciju za medije, performans ili prosvjed? Što je prostorna intervencija, a što gerilska akcija? Što morate znati prije upuštanja u građanski neposluh? Kako kvalitetnim dizajnom privući građane i medije? Kako izgleda priopćenje za medije? Kako pokrenuti aktivističku grupu? Kako grupno donositi odluke i izbjeći izgaranje?

Glavni je fokus teme plina bio je na izradi studije deplinifikacije RH koja je krajem studenog dovršena. U okviru toga, održali smo 3 sastanka s izrađivačima studije kako bismo ju komentirali i osigurali da je u skladu s TOR-om, angažirali lektorice i dizajnera te napravili većinu pripreme za konferenciju krajem siječnja na kojoj će studija biti predstavljena (osiguranje prostora, izrada programa, pozivanje govornika i uzvanika).

Kao dio kampanje protiv LNG-a, organizirali smo akciju početkom rujna kao reakciju na odluku Vlade RH o proširenju LNG terminala na Krku i gradnji novog plinovoda. Akcija je održana uoči objave paketa pomoći Vlade RH za ublažavanje energetske krize. Poručili smo kako javni novac koji se planira potrošiti na proširenje LNG terminala treba usmjeriti upravo u direktnu pomoć građanima i prava rješenja poput solarne energije i energetske učinkovitosti.

Istog mjeseca smo na temu LNG-a gostovali na tribini u Omišlju koju su organizirale inicijative Extinction Rebellion Zagreb i lokalna inicijativa s Krka, TIKO. U listopadu smo organizirali drugu akciju na temu LNG –a kojom smo tražili novu procjenu utjecaja na okoliš za proširenje terminala.

Također smo poslali dva zahtjeva za pristup informacijama (ZPI) oko proširenja LNG terminala i procjene utjecaja na okoliš Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja te jedan zahtjev tvrtci LNG Hrvatska i svi su odbijeni pod objašnjenjem kako to ne spade u ZPI. Zbog toga smo poslali žalbu Povjereniku za informiranje.

Poslali smo i dopis Europskoj investicijskoj banci oko potencijalnog financiranja proširenja LNG terminala na koji smo dobili povratni odgovor kako im to nije u planu.

Nastavili smo aktivno sudjelovati na online sastancima i radionicama europskih mreža koje se bave plinom poput Friends of the Earth Europe (5 sastanaka), Beyond Gas (3 sastanka) i Gastivists (2 sastanka). Također je predstavnicom Zelene akcije u ovim mrežama sudjelovala na trodnevnoj konferenciji mreže Beyond Gas u Berlinu na kojoj se razmjenjivalo znanje te planiralo buduće aktivnosti.

UN-ovi klimatski pregovori (COP27) u Egiptu je ponovno rezultirao velikim interesom za klimatske promjene u nacionalnim medijima. Predsjednik Zelene akcije, Luka Tomac gostovao je na nekoliko nacionalnih televizija povodom održavanja klimatske konferencije te radio analize dinamike samih pregovora te komentirao klimatske politike.

Prijenos znanja i razvoj društvenih potencijala

Tokom 2022. godine smo nastavili dorađivati popis znanja i vještina tima Zelene akcije što će poslužiti i kao baza za mentorstvo svi ostalim organizacijama koje povezuje tema okoliša i klimatskih promjena. Spomenuti popis znanja i vještina Zelene akcije nalazi se na web stranici Zelene akcije (edukacije Zelene akcije), a između ostalog služi za uspostavljanje partnerstva i umrežavanja s drugim organizacijama iz Hrvatske, regije i šire.

Jesenski Eko-seminar jedan je od najdugotrajnijih edukativnih ciklusa Zelene akcij. Svake godine se sastoji od 10-ak predavanja kroz period od dva mjeseca te završava vikend radionicom za najaktivnije sudionike/ce. Zelena akcija obilježila je 25 godina tradicionalnog Jesenskog eko-seminara, koji se održao od 3. do 29. studenog 2022. Stotinjak polaznika prošlo je osam online predavanja na teme poput: uvod u ekoaktivizam, rodna perspektiva energetske siromaštva, klimatska pravda, pravo okoliša, ekosustavi i resursi, kriza bioraznolikosti i gospodarenje otpadom. Jedan od razloga izrade nove web stranice bilo je i ulaganje u sustav jednostavnijeg online fundraisinga upravo preko našeg web-a, gdje posjetiocu nije potrebno više od nekoliko klikova kako bi donirao organizaciji.

To smo uspješno ispunili jer napokon u samo nekoliko klikova preko QR koda moguće je donirati Zelenoj akciji. Nastavili smo planiranje mini kampanje koja će na jesen biti fokusirana samo na donacije građana i podršku našem radu, ali bitno je reći da smo uspješno odradili kampanju podrške aktivistu i borcu za okoliš Nikoli Tesli te smo preko našeg weba prikupili dovoljno novaca da se pokriju troškovi njegove kazne.

Koordinacija i sudjelovanje u radu nacionalnih te međunarodnih mreža okolišnih organizacija uvijek je prioritet Zelene akcije. Poticati ćemo dodatno umrežavanje okolišnih organizacija kroz nacionalnu mrežu Zeleni forum kako bi zajedno prenosili iskustva i nove metode prakse održivosti same organizacije. Posebice sa fokusom na financijsku održivost organizacija te prilagodbe novom kontekstu. Zelena akcija je spremna svoje iskustvo sa individualnim fundraisingom te crowdfunding kampanjama prenositi ostalim organizacijama te osigurati prostore razmjene iskustava i promišljanja novih modela financiranja.

U 12/2022 predali smo prijavu AMPEU za dobivanje oznake kvalitete koja će nam, ako bude odobrena, koristiti pri prijavi za traženje međunarodnih volontera kroz Europske snage solidarnosti u 2023. godinu te će jedan od zadataka volontera biti i analize modela otpornosti te doprinos daljnjem razvoju našeg modela

Aktivistička grupa Zelene akcije od 21. - 23. travnja 2022 održala je 9. Okolišni filmski festival u Kinu Europa, Dokukinu KIC i Zelenoj akciji. Kroz 12 filmskih naslova, 3 diskusije, 2 radionice, jedan umjetnički performans i jedno glazbeno otvorenje festival je privukao ukupno 320 posjetitelja (u prilogu izvještaj Kinoteke o broju posjetitelja) i uključio 2 srednje škole i jednu osnovnu školu. Galerija slika - <https://www.flickr.com/photos/132324140@N03/albums/72177720298373477>
U privitku su presscut i broj posjetitelja Kinoteke

U sklopu projekta "ISELE - Inovativno obrazovanje za društveno i poduzetničko vodstvo" financiranim iz Erasmus + programa, na kojem smo partneri, od 10. - 19.3. u Španjolskom gradiću Eroles, održana je 7 dnevna edukacija na temu "Transformative leadership" na kojem su kao facilitatorice sudjelovale 2 zaposlenice ZA. Nakon treninga od 20.-22.3. održan je partnerski sastanak na kojem su isplanirane daljne aktivnosti u sklopu projekta.

18. siječnja 2022. pravnik Zelene akcije sudjelovao je na on-line edukaciji/seminaru o slučajevima pokretanja parnice radi sprječavanja klimatskih promjena. Ove vrste parnica sve su popularnije u Europi i svijetu te sve više pojedinaca, organizacija i inicijativa pokreće sudske postupke kako bi postigli usvajanje ambicioznijih i zadovoljavajućih politika koje se odnose na klimatske promjene. Predavanje je održao Roger Cox, pokretač parnice protiv SHELLa.

25. ožujka 2022. pravnik Zelene akcija održao je s učenicima Gimnazije Lucijana Vranjanina predavanje i razgovor o korupciji i zaštiti okoliša. Predavanje je održano u sklopu projektne nastave iz sociologije "Borba protiv korupcije.

I tokom 2022. Info centar Zelene akcije nastavio je vršiti svoju primarnu funkciju ostvarivanja direktnog kontakta sa građanima. Upite koje su građani upućivali Zelenoj akciji voditelj Info centra je prosljeđivao voditeljima pojedinih programa u Zelenoj akciji (u slučaju kompleksnijih pitanja koja se tiču tema kojima se ti programi bave), Zelenom telefonu Zelene akcije (u slučaju prijave pojedinačnih problema i šteta u okolišu od lokalnog značaja) ili bi na njih odgovarao sam (u slučaju općenitih, manje kompleksnih pitanja vezanih uz rad Zelene akcije i teme kojima se ona bavi). Informacije su pružane prvenstveno e-mailom i telefonski. U prosjeku su ostvarena 3 do 4 takva kontakta dnevno. Od sredine travnja, kada je ukinuto nošenje maski u većini javnih prostora, bilježimo i nešto veći broj izravnih posjeta građana Info centru.

U sklopu projekta JEKA smo održali smo edukaciju o strateškim (klimatskim) parnicama 3. lipnja 2022. godine u Zagrebu, a na kojoj su sudionicima iz okolišnih organizacija, te mladim pravnicima bili predstavljeni primjeri iz domaće i strane prakse vezani za strateške pravne postupke koje pokreću udruge, ali i primjeri tzv. SLAPP slučajeva, što su strateške parnice koje investitori ili država pokreću protiv aktivista i aktivistkinja. Također, kao dio navedene edukacije 21.6. održali smo inline predavanje Erlenda Tellnesa iz Greenpeace Norveška koji je sudionicima predstavio detalje velike klimatske parnice koja je bila pokrenuta u Norveškoj.

Željka Leļjak Gracin aktivno sudjelovala kao vanjska članica saborskog Odbora za zaštitu okoliša i prirode u ime Zelenog foruma, kako na redovnim tako i na tematskim sjednicama. Uz to je usko vezana i suradnja i informiranje koordinacije Zelenog foruma o temama koje su bile predmet rasprave na sjednicama. Naša članica je sudjelovala i u pripremi zajedničke sjednice organizirane od strane 3 odbora na temu bespravne gradnje na obali, na način da je predložila kojim organizacijama i stručnjacima bi bilo dobro uputiti poziv za sudjelovanje. Neke od važnijih tema o

kojima se raspravljalo u ovom izvještajnom razdoblju bilo je iskazivanje povjerenja novom ministru Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te hrvatska Strategija za vodik do 2050. godine.

30.11. 2022. – Željka Leljak Gracin sudjelovala je kao vanjska članica na sjednici Odbora za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora. Između ostalog, tema je bio Prijedlog strategije razvoja održivog turizma RH do 2030. na koju su organizacije civilnog društva iz Zelenog foruma davale komentare tijekom javne rasprave, a na javnoj raspravi bila i Strateška procjena utjecaja na okoliš za strategiju. Kolegica Leljak Gracin je istaknula kako je protivno Aarhuškoj konvenciji te važećim okolišnim propisima u RH da se ovakvi dokumenti stavljaju na javno savjetovanje uslijed godišnjih odmora jer o potrebi izbjegavanja takve prakse postoje brojne upute kao i odluke Odbora za usklađenje Arhuške konvencije. Isto tako, upozorila je kako velika većina komentara primljenih tijekom javne rasprave nije usvojena, neka odbijanja komentara nisu niti obrazložena već samo označena kao „primljena na znanje“, a spomenula je potrebu usklađenja ove strategija s ostalim strateškim dokumentima što je izostalo.

Sjednice Savjeta za razvoj civilnog društva se ne održavaju redovito, te je ZA, u dogovoru sa Zelenim forumom, ali i drugim organizacijama civilnog društva koje imaju svoje predstavnike u Savjetu, radila na poticanju održavanja sjednica kao i na otvaranju tema važnih za naš sektor. U ovom se izvještajnom razdoblju napokon aktivirala i radna grupa Savjeta koja se bavi Poslovníkom, te je u tu svrhu dogovoren sastanak početkom svibnja na kojem će kolegica Leljak Gracin sudjelovati kao članica.

Kolegica Leljak Gracin je sudjelovala na sastanku Radne skupine za izradu Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2024.-2030. koji se održao u Zadru 4. i 5. listopada 2022

Što se tiče mreže Justice and Environment, sudjelovali smo redovito na sastancima upravnog odbora, kao i na sastancima grupa koje se bave određenim temama. U ovom smo izvještajnom razdoblju pripremili smo izvještaj za prošlu godinu kojom je ujedno i završio LIFE projekt, a nažalost, usprkos vijestima kako nam je odobreno financiranje mreže za naredno trogodišnje razdoblje, dobili smo obavijest kako za 2022. godinu nećemo ostvariti financijsku podršku. U tu smo svrhu napravili pregled financija, te donijeli odluke na koji način održati mrežu u ovoj izazovnoj godini.

U okviru projekta „JEDRO - Javne politike za održivi društveni razvoj: voda, energetika, otpad“ (broj ugovora: UP.04.2.1.06.0033) financiranom iz Europskog socijalnog fonda u ovom razdoblju održana su dva projektna sastanka sa svim projektnim partnerima - 1. ožujka 2022. i 29. travnja 2022.

28. ožujka 2022. održana je za 17 sudionika Radionica o obradi podataka, provođenju fokus grupa i intervjuu u istraživanjima (potpisna lista u privitku). Radionica je održana u prostorijama Zelene akcije i na njoj su sudjelovali predstavnici projektnih partnera te studenti s Fakulteta političkih znanosti koji će volontirati na provedbi projekta.

15. ožujka 2022. godine održana je prezentacija aktivističkih praksi projektnim partnerima. S obzirom da projektni konzorcij čini 10 udruga civilnog društva s različitim iskustvima u provedbi javnog zagovaranja kroz prezentacije različitih praksi razmjenjujemo znanja i iskustva. Prezentaciju je organizirala udruga Zeleni Osijek iz Osijeka.

Zelena akcija je jedna od članica Zelenog foruma, mreže udruga za zaštitu okoliša i prirode. Dio smo koordinacije ove mreže te smo u ovom izvještajnom periodu sudjelovali na 12 sastanka koordinacije na kojima smo razgovarali i planirali aktivnosti vezano uz programiranje EU fondova, mogućnostima projektne i izvanprojektne suradnje i drugim temama od interesa za članice mreže.

Što se tiče mreže hrvatskih zero waste gradova i općina koju koordiniramo, savjeovali smo gradove i općine o mogućnostima unaprjeđenja njihovih sustava i izvještavali mrežu Zero Waste Europe.

Nastavili smo s provođenjem projekta 'Zero Waste Cities' financiranog od strane MAVA fondacije. U sklopu toga održali smo nekoliko sastanaka s partnerima s Krka, krenuli u izradu lokalnog zero waste plana gospodarenja otpadom i nastavili savjetovati otočno komunalno poduzeće PONIKVE. <https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1193765548120014>

Također, nastavili smo suradnju sa zero waste gradovima iz Međimurja te smo održali nekoliko sastanaka sa komunalnim poduzećem PRE-KOM i dali izjavu za film o 20 godina PRE-KOM-a:

<https://www.youtube.com/watch?v=naOe4cwZdyo>

U sklopu projekta smo održali sastanke s još nekoliko komunalnih poduzeća zainteresiranih za zero waste certifikaciju (Medulin, Zadar, Koprivnica).

Postali smo akreditirani revizori za dodjelu zero waste certifikata gradovima i općinama u EU te smo sudjelovali u certificiranju općina Bled i Gorje u Sloveniji gdje smo održali nekoliko sastanaka s komunalnim poduzećem i predstavnicima općina.

<https://www.facebook.com/ZeroWasteCroatiaNetwork/posts/1242699316559970>

Na društvenim mrežama smo građane/ke redovito informirali o novostima vezanim za jednokratnu plastiku. Također, savjetovali smo organizacije o mogućnostima smanjenja korištenja jednokratne plastike u njihovom djelovanju. Dali smo i niz izjava medijima, posebice vezano za nove zakonodavne izmjene.

Nastavili smo s provođenjem projekta 'Otoci bez plastike' financiranog na natječaju BEMED inicijative. U sklopu toga smo održali nekoliko sastanaka s partnerima i počeli pripremu studijskog putovanja na Zlarin i Krk. Također, u partnerstvu s udrugom Sunce nastavili smo s informativnom nacionalnom kampanjom "Zajedno bez plastike" s ciljem informiranja javnosti o štetnosti jednokratne plastike te promocijom ponovne uporabe kao rješenja za zagađenje jednokratnom plastikom.

Sudjelovali smo na sastancima sa zadrugom Humana Nova, čija smo aktivna članica, te nastavili prikupljati tekstil u kontejneru Humana Nove kojeg smo postavili u dvorišnom prostoru Zelene akcije.

Organizirali smo četiri 'Swap party', događanja s ciljem razmjene rabljene odjeće, koja su bila dobro posjećena i medijski pokrivena. Također smo savjetovali nekoliko formalnih i neformalnih inicijativa o tome kako organizirati događaje razmjene tekstila u njihovim sredinama.

Što se edukacije tiče, nastavili smo aktivno razvijati facebook platformu Zero Waste Croatia Network na kojoj svakodnevno informiramo građane/ke o načinima smanjenja otpada, dobrim praksama, uspjesima gradova i općina, ali i o štetnim projektima koji se planiraju u RH i šire.

Uz sve navedeno, sudjelovali smo u djelovanju raznih međunarodnih mreža kojih je Zelena akcija članica, kao što su Zero Waste Europe, Break Free From Plastic, Friends of the Earth Europe, IPEN, te European Environmental Bureau, u kojima sudjelujemo u radu raznih radnih grupa za gospodarenje otpadom, kao i u koordinacijskim tijelima.

Biciklopopravljaona

Biciklopopravljaona - jedinstveni volonterski biciklistički servis u kojem svi zainteresirani građani mogu, uz pomoć dežurnih volontera te uz osobno sudjelovanje, popraviti svoj bicikl - nastavila je s radom i u ovom razdoblju. Također, kao i do sada, nastavljena je aktivnost doniranja bicikala građanima koji si ih ne mogu sami priuštiti. Bicikle su Zelenoj akciji donirali građani, volonteri Biciklopopravljaone su ih popravljali, a nakon toga smo ih distribuirali primateljima donacija. Bicikli su primateljima najčešće distribuirani u suradnji s drugim udrugama i humanitarnim inicijativama. U ovom izvještajnom razdoblju donirali smo 46 bicikala u suradnji s udrugama Are you Serious, Ljudi za ljude, Jesuit Refugee Service, Dobro dobrim, Facebook humanitarci, Odgojnim domom Lošinj i još nekim drugima. Što se tiče primatelja donacija, među njima su bile izbjeglice, stanovništvo potresom pogođenih područja, štitenici dječjih domova i drugi. Krajem travnja prvih nekoliko bicikala donirano je izbjeglicama iz Ukrajine.

U svim ovim aktivnostima sudjelovalo je 20 volonterki i volontera koji su ostvarili ukupno 669 radnih sati.

Spomenimo ovdje i da je Biciklopopravljaona predstavljena na festivalu prilika za mlade "Radi, uči, volontiraj!", kao i to da je našoj volonterki Marini Kelavi dodjeljena nagrada za "strašnu ženu" (Fierce Woman Award).

Također, u prosincu je oglašen opsežan šestomjesečni tečaj popravljivanja bicikala koji počinje u veljači 2023. godine. Tečaj poseban naglasak stavlja na uključivanje žena i pripadnika deprivilegiranih skupina, a nadamo se da će privući nove volontere u Bicklopopravljaonu, doprinijeti nicanju novih projekata sličnih Bicklopopravljaoni i pružiti polaznicima (naročito onima iz redova deprivilegiranih skupina) nove vještine koje bi im mogle biti korisne i na tržištu rada.

U sklopu projekta 'Novi instrumenti za suradnju s institucijama u pitanjima okoliša u Hrvatskoj', kojeg provode Zelena akcija i UfU iz Berlina, koji ima za cilj modernizaciju alata za sudjelovanje javnosti, organizirali smo Virtualni studijski posjet koji se sastojao od serije online radionica u razdoblju 07. do 10. lipnja. U sklopu tog projekta razvija se novi digitalni alat pod nazivom "Pametni Zeleni telefon", a projekt jača komunikaciju između organizacija civilnog društva i tijela javne vlasti i olakšava građanima kama pristup procesima sudjelovanja javnosti u pitanjima okoliša. Svaka radionica imala je tematski fokus i istaknute pozvane stručnjake iz Hrvatske, Njemačke i drugih europskih zemalja. U sklopu istog projekta održali smo i radionicu uživo 15. lipnja na kojoj smo predstavili dosadašnje rezultate projekta, te zajedno sa sudionicima iz udruga, Grada Zagreba, Ureda povjerenika za informiranje i Ureda pučke pravobraniteljice, donijeli okvirne zaključke o tome kako novi digitalni alat treba izgledati kako bi bio koristan građanima i građankama, institucijama i Zelenom telefonu. Nakon navedenih aktivnosti, tijekom ljeta smo održali i nekoliko sastanaka u smjeru razvoja digitalnog alata, kao primjerice s udrugom Gong koja već ima neke slične alate, te s programerom koji je bio sudionik radionice, a kako bismo utvrdili koje tehničke uvjete takav alat treba zadovoljiti.

U sklopu projekta "Novi instrumenti suradnje s institucijama u pitanjima okoliša u Hrvatskoj" pripremili smo tri upitnika za institucije, udruge i građane/ke. Više o upitnicima i projektu:

<https://zelena-akcija.hr/hr/vijesti/ispunite-upitnik-poboljsanje-suradnje-između-civilnog-drustva-gradana-ki-i-institucija>

U svibnju (5.5.) smo u našem uredu ugostili 40 sudionika studijskog posjeta Foreign Travel Committee Mundus (FTC) iz Nizozemske na predavanju i razgovoru u aktivnostima Zelene akcije vezanima uz prostorno planiranje.

Što se edukacije tiče, nastavili smo aktivno razvijati facebook platformu Zero Waste Croatia Network na kojoj svakodnevno informiramo građane/ke o načinima smanjenja otpada, dobrim praksama, uspjesima gradova i općina, ali i o štetnim projektima koji se planiraju u RH i šire.

Uz sve navedeno, sudjelovali smo u djelovanju raznih međunarodnih mreža kojih je Zelena akcija članica, kao što su Zero Waste Europe, Break Free From Plastic, Friends of the Earth Europe, IPEN, te European Environmental Bureau, u kojima sudjelujemo u radu raznih radnih grupa za gospodarenje otpadom, kao i u koordinacijskim tijelima.

U okviru projekta „JEDRO - Javne politike za održivi društveni razvoj: voda, energetika, otpad” (broj ugovora: UP.04.2.1.06.0033) financiranom iz Europskog socijalnog fonda u ovom razdoblju održan je projektni sastanak sa svim projektnim partnerima - 13. srpnja 2022.

U ovom razdoblju provedeno je 11 fokus grupa o obnovljivim izvorima energije i reformi vodnih usluga s ukupno 50 sudionika na cijelom području Hrvatske - 3 fokus grupe 9 i 10. svibnja na Cresu, 6 lipnja u Križevcima, 7. lipnja u Jastrebarskom, 8. lipnja u Kninu, 9. lipnja u Makarskoj i u Karlovcu, 13. i 14. lipnja u Puli, 14. lipnja u Dubrovniku te dvije fokus grupe 20. lipnja u Virovitici. 21. srpnja 2022. godine organizacija Pravo na grad prikazala je svoje aktivističko djelovanje u području prostornog planiranja i korištenja prostornih resursa. S obzirom da projektni konzorcij čini 10 udruga civilnog društva s različitim iskustvima u provedbi javnog zagovaranja kroz prezentacije različitih praksi razmjenjujemo znanja i iskustva.

Zelena akcija je 3. lipnja, u sklopu projekta JEKA!, održala edukaciju o strateškim (klimatskim) parnicama za prvenstveno studente i studentice prava, ali i za ostale zainteresirane. Na edukaciji su sudjelovali i predstavnici norveške udruge Natur og Ungdom, mreže Justice and Environment, kao i Ureda povjerenika za informiranje. Sudjelovalo je 19 osoba.

Aktivistička grupa Zelene akcije 13. lipnja 2022. organizirala je besplatnu predstavu naziva "Na jezeru" umjetnice Ive Korbar, u parku Maksimir. Predstava je istraživala suodnos ljudske prirode s onime što uopće percipiramo kao prirodu te u konačnici i nazivamo „prirodom“, a nazočilo je 18 osoba.

<https://www.facebook.com/events/431368182118875>

Zelena akcija je, uz, Centar za mirovne studije, Gong, Institut za političku ekologiju, Klubtura, Kuća ljudskih prava, Mreža mladih Hrvatske, RODA i Savez za autizam Hrvatske organizirala okrugli stol o Nacionalnom planu za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva koji se održao 15.11.2022. i na kojem je Željka Leljak Gracin bila jedna od panelistica. Okrugli stol je organiziran u sklopu projekta Civitates.

24. i 25. studenog 2022. godine sudjelovali smo na online konferenciji Borba protiv sužavanja prostora za djelovanje i stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva u EU. Konferenciju smo organizirali kao članica organizira koalicije organizacija civilnoga društva iz Hrvatske koja provodi Civitates projekt s ciljem okupljanja predstavnika civilnoga društva, institucija, akademije idrugih aktera koji rade na borbi protiv sužavanje prostora za djelovanje civilnoga društva te kako bi se raspravilo o aktualnim javnim politikama i drugim događajima, trendovima i perspektivama ustvaranju poticajnog okruženja za civilno društvo. Željka Leljak Gracin moderirala je panel posvećen temi strateških parnica protiv sudjelovanja javnosti (SLAPP).

U prosincu 2022. smo saznali kako nam je odobren novi Civitates projekt kojem je nositelj Kuća ljudskih prava i u kojem će Zelena akcija biti zadužena za provedbu aktivnosti vezanih za SLAPP i za kampanju za civilno društvo. Projekt je pripremljen u vrlo dobroj suradnji nekoliko Centara znanja, te je nastavak prijašnjeg projekta kojeg uspješno završavamo u trenutku pisanja ovog izvještaja.

Tokom 2022. godine na Zeleni telefon primili smo više od 1400 prijava građana. Održan je sastanak Mreže zelenih telefona. Novi voditelj Mreže je Žmergo iz Opatije. Raspisan je Javni natječaj za izradu mobilne aplikacije Zelenog telefona i održavani su redoviti mjesečni sastanci s Unabhangiges Institut fur Umweltfragen (UFU).

Kolegice Gordana Klarić i Željka Leljak Gracin sudjelovale su 8. rujna 2022. na okruglom stolu organiziranom u prostoru sabora RH vezano za otvaranje kamenoloma na području Siljevca radi izgradnje brze ceste Varaždin-Ivanec-Lepoglava-Macelj u srcu ekološke mreže NATURA 2000 što je uzrokovalo veliko nezadovoljstvo građana, ekoloških udruga, ali i struke.

U sklopu suradnje s PMF-om kolegica Željka Leljak Gracin održala je predavanje Pravo okoliša i aktivizam studentima odsjeka biologije 29.11.2022. godine.

Željka Leljak Gracin održala je radionicu o pravima aktivista i aktivistkinja 15. rujna 2022. godine na Krku u sklopu Adriatic klimatskog kampa, a na poziv Extinction Rebellion-a. Na toj su radionici aktivisti_kinje iz raznih zemalja upoznati i s dosadašnjom praksom tj. posljedicama raznih akcija Zelene akcije te s pravilima i propisima koji su na snazi u RH vezano za organizaciju ulične akcije, prosvjeda i sl. Dodatno, tom je prilikom sudionicima klimatskog kampa opisana pravna problematika izgradnje LNG terminala na otoku Krku.

Naš zaposlenik je 3. studenog 2022. sudjelovao kao panelist na raspravi o urbanim i ekološkim inicijativama u regiji u sklopu simpozija „Nova levica: urbane in ekološke brazde na području bivše Jugoslavije“, koji su u Ljubljani organizirali Filozofski fakultet i Fakultet društvenih znanosti

10. rujna 2022. godine predstavnik Zelene akcije održao je u Cavtatu prezentaciju djelovanja Zelene akcije grupi od 50-ak danskih državljana, članova organizacije DEO (Democracy in Europe organization, www.DEO.dk.). Tema prezentacije su bile aktivističke prakse s naglaskom na djelovanje u području održivog prostornog planiranja i turizma. Jedna od kampanja koje su prikazane je dugogodišnja kampanja Zelene akcije, Srđ je naš.

22.-23. rujna 2022. dvoje predstavnika Zelene akcije predstavile su na otoku Lastovu, u suradnji s parkom prirode Lastovsko otočje, politiku gospodarenja otpadom s naglaskom na smanjenje otpada od plastike te administrativne, pravne i praktične aspekte izgradnje male solarne elektrane (elektrane na krovovima kuća). Također, održana je radionica o gospodarenju otpadom za djecu.

I ove godine, 22. put za redom, Zelena akcija je obilježila Europski tjedan mobilnosti. Stavili smo fokus na važnost javnog prijevoza te istaknuli kako brojne države odgovaraju na poskupljenje benzina i dizela na način da daju značajne subvencije za javni prijevoz, kako bi građani uz nisku cijenu zadržali mobilnost. Zbog toga smo ispod Ministarstva prometa postavili transparent „Subvencionirajte javni prijevoz, a ne dim automobila“ te pozvali medije.

Osim toga, uključili smo se i u službeni program obilježavanja Grada Zagreba, tj. volonteri biciklopopravljaone su pomagali građanima popravljati bicikle.

Skupština Zelenog foruma i klimatski sastanak

Zeleni forum je najveća mreža udruga za zaštitu okoliša u Hrvatskoj, a Zelena akcija je jedna od najaktivnijih članica. Organizirali smo godišnju skupštinu mreže 7. i 8. studenog u blizini Ivanić Grada. Raspravili smo ključne teme od važnosti za razvoj mreže, uključujući i izbor nove Koordinacije mreže, a idući dan prezentirali i raspravili najbitnije klimatsko-energetske teme. Na sastanku se okupilo 12 sudionika iz 10 članica mreže i svi su iskazali veliko zadovoljstvo zbog održavanja skupštine uživo. U prilogu šaljemo dnevni red i potpisnu listu.

Godišnja skupština mreže Bankwatch

Bankwatch je mreža organizacija s područja srednje i istočne Europe koja se primarno bavi nadzorom financijskih politika europskih javnih banaka i europskih fondova, lobirajući za njihovu što veću okolišnu održivost. Zelena akcija je članica ove mreže te smo sudjelovali na online godišnjoj skupštini 29. i 30. studenog na kojem smo izabrali novi izvršni odbor, raspravljali o smjerovima djelovanja te definirali iznos članarine.

U studenom smo zajedno s mrežom Bankwatch i njenim članicama prijavili koncept projektnog prijedloga u sklopu europskog DEAR programa. Radi se o natječaju za velike višemilijunske projekte usmjeren na razvojna pitanja i s velikim fokusom na poticanje mladih na aktivan angažman u zajednici. Planirane aktivnosti Zelene akcije uključuju kampanju za klimatsku pravdu, utjecaj na održivost politika javnih financijskih institucija, poticanje mladih na uključivanje u aktivnosti za spas klime itd. Rezultate prve faze ovog natječaja očekujemo u idućih nekoliko tjedana.

U sklopu teme gospodarenje otpadom u Zagrebu, kao član radne skupine za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom u Zagrebu, naš je predstavnik sudjelovao na nekoliko sastanaka radne skupine te smo dali svoje prijedloge vezane za provedbu novousvojene Odluke o načinu prikupljanja i naplate odvoza otpada u Zagrebu. Sudjelovali smo i u studijskom putovanju u Ljubljani zajedno sa delegacijom gradonačelnika Zagreba.

Što se tiče mreže hrvatskih zero waste gradova i općina koju koordiniramo, savjetovali smo gradove i općine o mogućnostima unaprjeđenja njihovih sustava i izvještavali mrežu Zero Waste Europe.

Nastavili smo s provođenjem projekta 'Zero Waste Cities' financiranog od strane MAVA fondacije. U sklopu toga održali smo nekoliko sastanaka s partnerima s Krka, nastavili izradu lokalnog zero waste plana gospodarenja otpadom i nastavili savjetovati otočno komunalno poduzeće PONIKVE.

Također, nastavili smo suradnju sa zero waste gradovima iz Međimurja. U sklopu projekta smo održali sastanke s još nekoliko komunalnih poduzeća zainteresiranih za zero waste certifikaciju.

Uspjehe hrvatskih zero waste gradova i općina s kojima surađujemo predstavili smo na Zero Waste Akademiji u Italiji

Što se teme plastike tiče, organizirali smo brojne sastanke i koordinirali aktivnosti u partnerskih udruga u sklopu neformalne platforme za borbu protiv zagađenja plastikom u RH.

Na Lastovu smo održali konzultativni sastanak s predstavnicima javne vlasti vezan za reviziju lokalnog plana gospodarenja otpadom, pripremili smjernice za poboljšanje sustava te održali predavanje o smanjenju jednokratne plastike i ponovnoj uporabi kao i radionicu za osnovnoškolski uzrast na temu važnosti smanjenja otpada, ponovne uporabe i ispravnog odvajanja otpada

Obilježili smo "Tjedan menstruacije i okoliša" te u sklopu toga zahtijevali vaučere za kupnju višekratnih menstrualnih proizvoda od strane lokalnih vlasti i lokalnih komunalnih poduzeća.

Nastavili smo s provođenjem projekta 'Otoci bez plastike' financiranog na natječaju BEMED inicijative. U sklopu toga smo održali nekoliko sastanaka s partnerima te smo sudjelovali na konferenciji u Splitu na kojoj smo održali predavanje i sudjelovali u panel diskusiji.

<https://sunce-st.org/vijesti/odrzana-beyond-plastic-hrvatska-konferencija/>

Također, u partnerstvu s udrugom Sunce nastavili smo s informativnom nacionalnom kampanjom "Zajedno bez plastike" s ciljem informiranja javnosti o štetnosti jednokratne plastike te promocijom ponovne uporabe kao rješenja za zagađenje jednokratnom plastikom.

Na društvenim mrežama smo građane/ke redovito informirali o svim novostima vezanim za jednokratnu plastiku. Također, savjetovali smo organizacije o mogućnostima smanjenja korištenja jednokratne plastike u njihovom djelovanju. Dali smo i niz izjava medijima.

Što se tiče ponovne uporabe, nastavili smo aktivnosti u europskoj kampanji Zero Waste Europe mreže pod nazivom 'We choose reuse'. Nastavili smo na društvenim mrežama redovito objavljivati i edukativne objave o prednostima sustava za ponovnu uporabu te dobrim praksama.

Sudjelovali smo na sastancima i Skupštini zadruge Humana Zagreb, čija smo aktivna članica, te nastavili prikupljati tekstil u kontejneru Humane kojeg smo postavili u dvorišnom prostoru Zelene akcije.

Započeli smo sa dva nova projekta na temu REUSE te smo održali partnerske sastanke i radionicu jačanja kapaciteta.

Održali smo javni događaj razmjene odjeće, obuće i modnih dodataka u listopadu.

U studenom smo u sklopu Europskog tjedna smanjenja otpadom te u tjednu kada se obilježava tzv. Crni petak, pokrenuli smo nacionalnu kampanju "Tjedan održive mode" te smo potaknuli održavanje događaja razmjene na više lokacija u Zagrebu, Puli, Splitu i Karlovcu

U sklopu projekta JEDRO sudjelovali smo na partnerskim sastancima te prikupljali dokumentaciju za dijelove projekta koji se tiču gospodarenja otpadom.

Što se edukacije tiče, nastavili smo aktivno razvijati facebook platformu Zero Waste Croatia Network na kojoj svakodnevno informiramo građane/ke o načinima smanjenja otpada, dobrim praksama, uspjesima gradova i općina, ali i o štetnim projektima koji se planiraju u RH i šire.

Zajedno sa ZWE smo izradili kratak video o našem radu na temu otpada.

Uz sve navedeno, sudjelovali smo u djelovanju raznih međunarodnih mreža kojih je Zelena akcija članica, kao što su Zero Waste Europe, Break Free From Plastic, Friends of the Earth Europe, IPEN, te European Environmental Bureau, u kojima sudjelujemo u radu raznih radnih grupa za gospodarenje otpadom, kao i u koordinacijskim tijelima.

Četvero volontera Aktivističke grupe sudjelovalo je na treningu Young Friends of the Earth "Democracy camp" od 3. - 7. prosinca 2022. u Briselu.

Dora Sivka i Bernard Ivčić sudjelovali su od 29. - 30. studenog na godišnjoj skupštini mreže CEE Bankwatch.

U sklopu već postojećeg kampa JEKA, 13.09.2022. održano je predstavljanje Alata za liderstvo i aktivno građanstvo za 30 sudionika, gdje smo sudionicima predstavili The Commons library koja okuplja vodeće svjetske edukatore i organizatore te predstavlja stalno rastući repozitorij već gotovih edukativnih planova i članaka za aktivističko djelovanje, te kako je naš projekt doprinio povećanju ovog resursa. - potpisna lista ME5

U sklopu regionalnog klimatskog kampa koji se održaš na Krku 15.9.2022. smo za 30 sudionika, ponajviše edukatora i aktivista, predstavili kurikulum koji razvijamo u sklopu projekta, te odradili 2 radionice na temu klimatske pravde i liderskh pokreta.

U sklopu projekta osmislili smo i Okvir komepetancija za građansko, lidersko istraživanje.

U sklopu projekta u Salas de Pallars u Španjolskoj je 28. i 29.9.2022. održan treći partnerski sastanak projektnog tima na kojem se razgovaralo i evaluiralo provedene projektne aktivnosti te se dogovarala vremenska crta za aktivnosti koje još moramo dovršiti kako bismo kompletirali projekt. Na sastanku su sudjelovale 2 zaposlenice ZA.

Od 2.-10.10.2022. su 3 zaposlenice i 2 volonterke Zelene akcije, sudjelovale na treningu za trenere i trenerice "Transformative leadership organizing". Događaj je u održala naša partnerska organizacija ULEX u Salas de Pallars u Španjolskoj.

Klimatske promjene

Održali smo predavanje o klimatskom pokretu i klimatskim promjenama na kampu "Klimatopija" kojeg je u rujnu organizirala Zelena akcija.

U listopadu smo sudjelovali na tribini u organizaciji Instituta za etnologiju na temu građanske energije, a predstavnica Zelene akcije je govorila o aktivnostima Zelene akcijepo pitanju klimatskih promjena.

U studenom je održan klimatski marš inicijative Extinction Rebellion Zagreb, kojeg je Zelena akcija podržala te je potpredsjednica Zelene akcije na njemu održala govor i dala izjave medijima.

Početak prosinca je Zelena akcija zajedno s CROSOL-om, u sklopu Human Rights Film Festivala, održala tribinu na temu klimatskih migracija, a u sklopu koje smo kao govornike pozvali

dvoje pravnika - jednog iz organizacije za ljudska prava, a drugu s Pravnog fakulteta, kao stručnjakinju u ovom području. Osim što smo tribinu organizirali, na njoj je potpredsjednica Zelene akcije gostovala kao panelistica, a predsjednik ZA ju je moderira.

Zelena akcija je bila pozvana te sudjelovala na konzultativnom sastanku hrvatskog predstavništva Europske komisije na temu plana RePowerEU. Cilj je bio od različitih dionika čuti promišljanja na temu ovog plana i obnovljivih izvora energije RH, posebno s obzirom na energetske krizu.

U ovom smo periodu započeli raditi na pripremi sastanka mreže Friends of the Earth Europe na temu energetike i klimatskih promjena, koji će ove godine Zelena akcija ugostiti u Hrvatskoj. Održali smo 3 priprema sastanka s kolegama iz FoEE te istraživali moguće lokacije održavanja sastanka.

Potpisali smo i pismo mreže Bankwatch upućeno Europskoj banci za obnovu i razvoj u kojem se apelira na prestanak financiranja fosilnih goriva i usklađivanje s Pariškim sporazumom.

Predstavnica Zelene akcije je sudjelovala na online radionici javnog zagovaranja kojeg je organizirao ACF, kao i na cjelodnevnoj edukaciji organizacije Gong na temu populizma.

Organizacijski razvoj

Što se tiče unapređenja organizacijskog razvoja Zelene akcije tokom 2022. Godine radili smo na:

-daljnjem unapređenju sustava upravljanja profesionalnim timom na način održavanja redovitih uredskih sastanaka, redovitim sastancima Upravnog odbora Zelene akcije te vođenjem evidencije radnog vremena.

- za sve aktivnosti nastavili smo voditi online tablicu, a kako bismo lakše pratili provedbu i dogovorili timove za provedbu

- prema potrebi imali smo sastanke u manjim timovima pa je tako primjerice održano je 7 sastanka na kojima smo se bavili organizacijskim razvojem te detaljno planirali provedbu dogovorenih ciljeva razvoja za 2022. koji su rezultat našeg godišnjeg organizacijskog planiranja koje se održalo početkom veljače 2022. u Tuheljskim toplicama.

Jedna od velikih rezultata planiranja je dogovor o prelasku na novu strukturu programskog rada ZA. Nova struktura bazirana je na 4 strateška cilja te njihovim temama. Struktura od 8 programa je ukinuta te se u tom procesu i nakon usvajanja nove strukture desilo 4 sastanaka kao evaluacija tranzicije.

Tim koji je bio osnovan za istraživanje daljnje mogućnosti unapređenja interne i vanjske komunikacije u proteklom je razdoblju zaključio kako nam je potrebno uvođenje intraneta, a radi olakšanja posla od kuće – intranet je uspostavljen i dalje funkcionalan te se sistematiziralo njegovo korištenje. Intranet se u ovom razdoblju i dalje nastavio razvijati te se sve više procedura i administracije preselilo online. Tako smo online preselili i evidenciju rada iz ureda od kuće te postavili mehanizme za lakši monitoring.

Komunikacija Zelene akcije na svim njenim platformama (društvene mreže, web stranica, mailing liste, mediji) održavala se redovito uz koordinaciju voditeljice komunikacija te podršku svim programima i kampanjama. Održano je 6 sastanaka komunikacijskog tima koji je u ovom periodu nastavio proces evaluacije i nadogradnje naše nove web stranice.

Tim Zelene akcije

Radu naše organizacije doprinose svi zaposlenici Zelene akcije, te stoga ovdje navodimo sva radna mjesta i zaposlenike naše organizacije:

Radu naše organizacije kao Centra znanja doprinose svi zaposlenici Zelene akcije, te stoga ovdje navodimo sva radna mjesta i zaposlenike naše organizacije:

1. Marko Košak (mr. geografije) – Voditelj teme Zero Waste te Voditelj kampanje protiv spaljivanja otpada. Sudjeluje u projektnom fundraisingu

2. Hrvoje Radovanović (dipl. ing. biologije) – Voditelj teme zaštite prirode. Sudjeluje u provedbi projekata za zaštitu prirode, sudjeluje u radu Vijeća za GMOe, bavi se međunarodnim trgovinskim sporazumima
3. Aleksandra Schindler Ljutak (prof. filozofije i relig.kulture, mag. ljudskih prava i demokracije) – Voditeljica ureda te Voditeljica edukacija. Vodi projekt "ISELE", zadužena je za dio financijskog poslovanja i izvještavanja te koordinira rad ureda.
4. Marica Matuka (gimnazija) –Financijska administratorica
5. Luka Tomac (med.tehničar) – od rujna 2020. predsjednik Zelene akcije. Predstavlja Zelenu akciju u javnosti i u medijima, zadužen je za donošenje političkih i razvojnih odluka. Vodi kampanje protiv fosilnih goriva i klimatskih promjena te za prilagodbu postojećim klimatskim promjenama, predstavnik je Zelene akcije u mreži Friends of the Earth Europe, sudjeluje u projektnom fundraisingu
6. Enes Čerimagić (dipl.pravnik) –Voditelj teme javnih i zajedničkih dobara te Pravnik Zelene akcije. Komentira različite vrste zakonskih propisa, daje pravnu podršku udrugama u regiji koje se bave ugljenom, vodi kampanju protiv izgradnje apartmanskog naselja i golf rezorta na Srđu, sudjeluje u projektnom fundraisingu
7. Eugen Vuković (prof. filozofije i sociologije) – Koordinator Biciklopopravljaone. Sudjeluje u provedbi projekata, sudjeluje u projektnom fundraisingu
8. Željka Leljak Gracin (dip.pravnica) –Pravnica Zelene akcije. Sudjeluje u provedbi projekata, predstavlja Zeleni forum u Savjetu za razvoj civilnog društva, komentira različite vrste zakonskih propisa, sudjeluje u projektnom fundraisingu te je od 2020. i predsjednica mreže Justice & Environment.
9. Bernard Ivčić (dipl. ing. prometa) –Voditelj teme održivog prometa i Voditelj kampanje za Hrvatsku bez ugljen, sudjeluje u provedbi raznih kampanja, sudjeluje u projektnom fundraisingu
10. Jasna Šumanovac (gimnazija) – Voditeljica Zelenog telefona. Rješava prijave građana vezane za devastaciju okoliša, sudjeluje u radu Mreže Zelenih telefona, sudjeluje u komentiranju prostorno-planskih dokumenata
11. Daniela Jovanova Ivanković (prof. razredne nastave) – Izvršna direktorica Zelene akcije. Odgovorna je za financijsko poslovanje i organizacijski razvoj Zelene akcije, sudjeluje u financijskom dijelu projektnog fundraisinga
12. Gordana Klarić (str. radnik za izradu odjeće) – Voditeljica Zelenog telefona. Zaduzena je za razvoj i osiguranje financiranja Zelenog telefona, rješava prijave građana vezane uz devastaciju okoliša, sudjeluje u radu Mreže zelenih telefona
13. Marija Mileta (bacc. novinarstva) – Voditeljica kampanje za ukidanje plina, a ujedno i Voditeljica komunikacija Zelene akcije. Potpredsjednica Zelene akcije
14. Faton Berzati – Voditelj logistike Zelene akcije, podrška kampanjama I uličnim akcijama
15. Dora Sivka (mag. komparativne književnosti i španjolskog jezika i književnosti) - Koordinatorica Aktivističke grupe Zelene akcije, Potpredsjednica ZA
16. Ana-Marija Mileusnić (ing. poljoprivrede) – Voditeljica kampanje protiv zagađenja plastikom. Uključena u razne projektne aktivnosti Zelene akcije te rad na edukaciji građana.

Tomac